

Ma sokáig néztem a bűdös víz hömpölygött az első hóvirágok. Unde mégis kényszerítettem ezt az iszonyú áradást, ben volt, hogyis mondjam, mített meg leginkább, neki elég, cipelte magá-összeszedett tárgyakat,

tott, másokat kihányt az egyre felismerhetetlenebb partra, s csak tört előre mocskosan és bután. Talán soha nem tudok elszakadni a folyótól, ha nem hajít ki pont elem egy szürke jégtáblát, melyről a lábamig szánkázott egy őztetem. Nemrég pusztulhattott el, épp csak az imént, meleg volt a teste, de a szeme már fénytelenül tükrözte a Nap utolsó sugarait. Néztem az őzet, a szemét figyeltem, s egyszerre öröm töltött el, hogy ez az év lesz az utolsó. Feltápáskodtam, utolsó pillantást vetettem a folyóra és hazasiettem, nyomomban a lopakodó sötéttel. Szobám ablakából is jól látni a folyót, sőt hallani minden nesztét, régen, szép nyári estéken a békák szavát, ősszel meg a vonuló madarak hangját hozta fel a szél, illatokat zúdított rám, s apró loccsanások ütődtek sivár falaimhoz. Ablakaim azonban már régóta zárva tartom, el is függönyöztem, mert nem vagyok kíváncsi erre a folyóra. De miért is beszélek a folyóról? Hisz másról akarok szólni, elmesélni szomorú életemet, üzenetet hagyni, mint ahogy teszi ezt az ember évezredek óta kövön, fán, papíron. **R**égóta tudom, hogy ez az utolsó esztendőm, s nem mondom, gyakran fáj is. Ám mostanra már nem maradt semmi a vágyaimból, nem ragaszkodom senkihez, s nem sajnálom itthagyni a földet. Azt hiszem, inkább örülök, örülök, mert nem akarom tovább nézni, ami itt történik, mert fázom már rozzant ruhámban, amit éjjel - nappal hordani vagyok kénytelen. Dolgom alig maradt, üzleti ügyeimet régóta más intézi, rokonaim, barátaim jórészt elmentek, aki maradt, az meg mind távol él. Hisz, élhetnék én is úgy, ahogy rokonaim, s a többi ember, egy apró véletlenül múlt csupán, hogy más irányt vett a sorsom. Egy véletlenül, mondom, pedig tudom, hogy nincsenek véletlenek, nekem találkoznom kellett azon a réges-régi mámoros hajnalon azzal az emberrel, aki újfajta részegséget kínált, a mindent tudás részegségét, s én habozás nélkül elfogadtam az ajánlatát, az sem zavart, hogy mit kell adnom cserébe, mohón kaptam a lehetőség után. Végül nekem magamnak kellett rájónom, mit vett el az ajándékért az a különös ember. Elvette a nyugalmamat, a békémet, el csendesen folydogáló életemet. Akkor mégis azt gondoltam, nem akart nekem rosszat, kiválasztottnak éreztem magam, aki éppen az emberiség üdvére fogja felhasználni mérhetetlen tudását. Tévedtem. Végül nem lettem egyéb, mint egy elvéteedt Jónás, egy kétségbeesett jós, aki nemhogy az emberiségen, de saját magán sem tud segíteni. Azon a régi hajnalon azonban semmiről nem tudtam. **A**kkoriban fiatal voltam és gondtalan. Csak úgy éltem bele a világba, nem nagyon vettem észre, ami rossz, de elvettem mindent, ami jó. Szüleim gazdagok voltak, nem volt pénz, amit ne szerezhettem volna meg kedveteléseimnek. Csak úgy rajzoltak körülöttem a barátok, és én boldog voltam, hogy adhatok, soha nem indultam hosszabb utazásra egyedül, mindig gáláns ajándékokat vettem a nőknek, nagy partikat adtam, ahol mindenki annyit ehetett, ihatott, mint sehol másutt. Az estélyeimnek híre volt, rangja, lehetetlen volt valakinek lenni, s ott nem megjelenni. Kedveltem a sportokat, különösen a labdajátékokat, s telente a sízést.

megáradt folyót. Sárga, ott, ahol minap előbújtak dorodtam a látványtól, magam, hogy nézzem A víz könyörtelenségé- volt valami emberi, ez ré- Ahogy semmi sem volt val a ki tudja honnan néhányat magába forga-

Napjaim rendre kellemes emelkedettségben teltek, igazán nem tudtam olyasmit gondolni, ami ne teljesült volna szinte rögtön. Csak növelte elégedettségemet, hogy általában jó embernek tartottak, pletyka, rosszindulat elkerült, példaként emlegettek, jó külső, megnyerő modorom beszédtema volt a társaságokban. Iskoláimat a legjobb intézetekben végeztem, apám magas hivatalt remélt nekem, s én mindent megtettem azért, hogy ezt a reményt betöltssem. Már feltűnt életem jövő pára is, nagy szemű, vékony, szőke lány, őt szemeltem ki magamnak, leendő gyermekeim anyjának. Lassan mozduló, szelíd lány volt, ábrándozva nézett maga köré, mint aki csodát lát a valóság helyett, szép, hosszú kezét gyakran összekulcsolva a feje tetejére tette és ide-oda ringatózott. Törékeny lett ilyenkor, játékos és megható is egyszerre, alakján körben különös fény futott, ez a fény vette körül minden hajszálát, mintha a Nap mindig pont mögötte lenne és elárasztaná sugaraival. Egy ilyen alkalommal akadt meg rajta a szemem, s rögtön utánanéztem, vajon ki lehet. Igazán rossz lett volna, ha azelőtt keveredek valami komoly érzelemben, mielőbb megtudom, milyen családból való. Távolról sem azért, mintha előítéleteim lettek volna, s több pénzre sem volt szükségem, de irítottam a bonyodalmaktól, a párválasztást egy életre szóló dolognak tartottam, aminél vigyázni kell, nehogy a szerelem vaksága jóvátehetetlen tévedést okozzon. De jövődöbelimnek származása tökéletes volt, s rövidesen az is kiderült, hogy én is a kedvre való vagyok. Immár semmi nem állhatott utunkba, jöttek a mosolyok, az üzenetek, majd a kellemes séták a parkban, s hamarosan már az eljegyzésről beszélt a két család. Boldog voltam, s boldogságomat barátaim játékos fenyegetése sem árnyékolta be. Igazán nem festem le mint amilyen volt, bármilyen tosan így éltem és készültem a nagyszabásúra terveztük, úgy aki barát, s nem is gondoltam folyton újabb nevek merültek fel, elég. A legénybúcsúk egymást mosollyal borogatta fájós homén magam is mennyire unom ni hol egyik, hol másik vendégvége lesz már lassan, én meg rítottam, és addig hallgattam termíg el nem aludtam. Így jött el az a bizonyos hajnal, ki tudja, hányadik átmulatott legényéjszaka hajnala. Eppen hogy elváltam barátaimtól, a fejem még nem fáj, de már éreztem benne azt a furcsa tompaságot, ami mindig megelőzte a fájdalmat és kedvesem hűvös keze után vágytam. Ehelyett azonban a feltámadó szél hűvössége borzongatott meg, olyannyira, hogy meg kellett állnom begombolni a kabátomat. Ekkor láttam meg azt az embert. Egész pontosan mielőtt megláttam volna, még úgy tompa aggyal is tudtam, hogy valami hirtelen megváltozott, hogy nem vagyok egyedül, s előntött egy furcsa érzés, talán szédüléshez hasonlított a legjobban. Azt éreztem, meg kéne kapaszkodnom, de nem volt mibe, még átfutott az agyamon, hogy tényleg túl sokat ittam, aztán ahogy jött elmúlt, és én ott láttam magam előtt azt a férfit, s nem tudtam róla levenni a szemem. Ki vagy, kérdeztem tétován, mert mintha hasonlított volna valakire, gondoltam, egy ismerős, egy barátom barátja talán. Te ki vagy? kérdezett vissza a férfi, és én soha még olyan zavart nem éreztem, mint akkor. Bambán álltam ott, és lassan jeges rémület fogott el. Nem tudtam a kérdésre válaszolni! Mert akármilyen jutott eszembe magamról, semmi sem tűnt igaznak, mintha azt mondanám, hogy haj, meg láb, ilyesmi részletek, de éreztem, ha mindent felsorolok is és összerakom, akkor sem lesz belőle én, mint ahogy a krupliból, hagymából, tejfölből, olajból sem lesz főzelék, ha egymás mellé hordom őket. Emlékszem, rettentően megijedtem, éreztem, hogy valami történik velem, amit én nem akarok, hogy egyszerre más gondolataim

szebbnek ezt az időszakot, idillinek tűnik ma már. Igen, ponreménytelen jövőre. Az esküvőt gondoltam, legyen ott mindenki, volna, hogy ennyi barátom van, és a meghívókból sosem volt érték, menyasszonyom elnéző lokom, s készséggel elhitte, hogy már, hogy hajnalig kell mulat-lóban. Szelíden vigasztalt, majd zszibongó fejem a derekához szoveit közös otthonunk szépítéséről,

és érzéseim lesznek, mint eddig, arra gondoltam, lehet, hogy megőrülök, vagy ilyesmi. Az italt okoltam, és ott akartam hagyni ezt az embert, de nem tudtam elmozdulni. Látod, szólalt meg végül különös, vontatott hangon, még azt se tudod, ki vagy valójában, s ami szörnyűbb, hogy azt hitted, tudod. Eleted legfontosabb lépését kívánod megtenni, s fejedben nincs helye a gondolatoknak. De én segíthetek rajtad. Olyan tudást kaphatsz tőlem, amelyet csak igen kivételes emberek kaphatnak. Neked adom a mindent tudás képességét. Persze, csak ha akarod. Segítségével egyszerre láthatod a jelent, a múltat és a jövőt, s nemcsak a magadét, hanem bárkiét, vagy akár egyszerre mindenkiét. Elég csak rágondolnod valakire, s már látod is az egész életét. Kelle mondanom, hogy aligha létezik ennél nagyobb tudás, ami most a tiéd lehet. Elképesztett ez a férfi, eszembe sem jutott kételkedni, biztos voltam benne, hogy igaza van, de nem értettem, miért pont nekem kínálja föl ezt az óriási adományt. Aztán egyszerre úgy éreztem, mint aki soha nem is vágyott egyébre, mint hogy ezt a tudást megkapja. Valószínű sokáig gondolkozhattam, mert a férfi egyszer csak mozdulni látszott. Döntennem kellett, soha nem lesz még egy ilyen alkalom ijedtem meg és feléje kaptam. Igen, kérem ezt a tudást, mondtam izgatottan, hogyan juthatok hozzá, sürgettem a férfit, ő pedig hozzám lépett és két kezébe fogta a fejem. Meleg volt a keze, majdnem forró, s elsőre elviselhetetlen. Szerettem volna lerántani a kezét, de nem volt hozzá erőm. Az egész pár másodpercig tarthatott csupán, aztán levette rólam a kezét és ott hagyni készült. Mi lesz most, kiáltottam utána. Mi van most, kérdezett vissza és eltűnt a sötétben. Én pedig megdöbbenve éreztem, hogy tudom, mi van most, s elég lenne

valakire gondolnom, hogy lásmegtenni. Hazasiettem, megittam ségem volt rá nagyon, mert éleg gondolatom az volt, hogy olyan aki tudja, hogy hord valamit a pontosan, mi az, aztán álomba pessége! Istenem, mi történt késő délután, és nem hihettem csupán, mert azt azonnal éreztem, Nagyon nehéz ezt megmagyarszűntek azok a falak, melyek jelen, jövő tényleg nem létezett

KÁLNAY
ADÉL
HA
A FOLYÓ
VAD LESZ
ÉS
GONOSZ

házban a válaszfalakat lebontják, s láthatóvá válnak a szobák, a szobák, amelyekről addig is tudtál, de ahhoz, hogy benne legyél, át kellett menned, most viszont csak arra fordítod a fejed, s látsz mindent, nemcsak az egyik szobában vagy, de benne vagy az összesben, mivel nincsenek már válaszfalak, nincs sok szoba sem, csupán egyetlen egy. Az első érzés az öröm volt, hát megkaptam, ujjongtam magamban, mindent láttok ezután, amit csak akarok, segíthetek bárkin, tanácsokat adhatok, megóvhatom barátaimat a bajtól, mi másért kaptam volna ezt a nagy ajándékot, ha nem ezért. A második érzés a vágy, hogy megosszam ezt a titkot valakivel, valakivel, aki a legfontosabb nekem. Elfutottam hát kedvesemhez, hadd legyen ő az első, aki velem örülhet. Ő azonban szomorúan fogadott, s ahogy meghallotta mi történt velem, azt mondta keserűen, hiszen megálmodta már ő nem egyszer, hogy el fogom hagyni, bár nem gondolta, hogy ilyen hamar. Értetlenül néztem rá, hogy lehet, hogy fel sem fogja, milyen nagyszerű, milyen csodálatos ajándékot kaptam. Magyarázni próbáltam, gondold el, mondtam neki, emberek ezreit menthetem meg vele, nem kell tovább szenvedniük, olyan, olyan leszek, mint egy megváltó, keresgéltem a szavakat, s magam is megijedtem ettől az utolsótól, ő pedig csak ingatta gyönyörű fejét, s láttam, hogy egyre jobban kétségbeesik. Csak ült végül magába roskadva, és amikor végre rám nézett, könnyes volt a szeme. Ígérj meg valamit, kérlek, mondta, és még a kezét is összetette, ígérd meg, hogy nem használod ezt a tudásodat, ígérd meg, mert különben... s úgy

sak mindent, de nem mertem még egy pohárka bort, szűktemben először féltem. Utolsó vagyok, mint egy viselős asszony, testében, de még nem tudja zuhantam. A mindent tudás kévelem, riadtam föl valamikor egy percig sem, hogy álom volt nem az vagyok, aki voltam, rázni, talán nem is lehet. Meg az időt részekre osztják, múlt, többé, mint amikor egy nagy

hallgatott el, mint aki retteg az utolsó szótól, amit ki kéne mondania. **D**öbbsen álltam, semmit sem értettem a félelemből, de olyan őszinte volt a kétségbeesése, annyira fájdalmas volt az arca, hogy megsajnáltam. Letérdeltem elé, magamhoz szorítottam, úgy kértem őt, nyugodjon meg, megteszek bármit, persze, ígérem, nem használom ezt a tudást. Talán csak egy részeg álom volt, hisz tudod, emeltem fel a fejecskéjét, és addig néztem a szemébe, amíg el nem tűnt belőle a félelem. Aztán az ölébe hajtottam fejem, a szíve még mindig olyan hevesen vert, mintha egy szabadulni vágyó kismadár vergődne reménytelenül. Lassan, nagyon lassan nyugodott meg, és én megfogadtam magamban, hogy hű leszek ígéretemhez, bármi történjék is. Most már haragudtam arra az emberre, úgy éreztem, már sejtem, milyen veszélyes ajándékkal lepett meg. Pedig még semmit nem sejtettem abból, ami következett. **P**ár év úgy telt el, ahogy ilyenkor szokás, nőülés, lakás, közös élet, minden igazán könnyen ment, pénzünk volt bőven, s a lehetőségek is egyre-másra kínálták magukat. Jó hivatal, kellemes utazások, feleségem egy tündér volt, szerelmünk friss, mint a reggel szedett harmatos virágcsokor. Kissé ugyan átrendeztem az életem, lemondtam néhány kedvtelésemről, de ez nem is volt igazi áldozat, csak olyan dolgoktól kellett megválnom, melyek fölött már eljárt az idő. Aztán egy napon az én drágám bejelentette, hogy áldott állapotban van, és nem volt nálam boldogabb ember a világon. Akkor vettem ezt a folyóparti házat is, amiben élek. Az orvos azt mondta, napfény, levegő és tücsökciripelés, ezt írja föl a kismamának, semmi más, és én rohantam is megfelelő helyet keresni. Városi lakásunk szép tágas volt ugyan, de beszűrődött az utca zaja, s ha ablakot nyitotunk, már estére vastag por ült a erre a házra, örömben ugrálvesemért, és nemsokára egymást mulva. Olyan, mint egy várkastély, gos szótól elmúlhatna a varázslat, méskő alapzattal, amely a folyó tyamód megerősített. Ez azért még ez a szelíd folyócska is meglakunkból ugrálhatunk a vízbe, láttam, hogy feleségem az áraméretegi a vizet. A víz felőli döntöttük el, mert délnyugati fe-

délután is fényben sütkérezhetünk. Ez a fal egyébként csupasz volt, csak az alján nőtt ki a kövek közül néhány ismeretlen vízínövény. A ház többi részét befutotta a repkény, zöld ház, mondta a feleségem találóan, s ez a zöld, amerre néztünk, mindenütt folytatódott. A kertkaput alig bírtuk betolni, a folyondár teljesen földhöz kötözte. Itt boldogok leszünk, határoztuk el, és néhány nap múlva be is költöztünk. Nem lennék hű az igazsághoz, ha eltagadnám, valóban várt még ránk pár boldog év, de a szomorú jövő árnyéka már kezdettől át-átlengett napfényes életünkön. Egy alkalommal reggeli kávékat ittuk a teraszon, kedvesem lábait ölemben pihentette, kezével szépen gömbölyödő hasát simogatta, és arról mesélt, milyen édes babaruhákat látott előző nap a városban. Én gyönyörködve néztem őt, a nap éppen készült elhagyni a teraszt, már csak az ő alakjára vetődött egy aranylósáv, s arra gondoltam, bárcsak ez a pillanat örökké tartana, meg arra, de jó is lenne tudni, milyen lesz nemsokára megszülető gyermekünk, milyen sorsot szánt neki az ég. A következő pillanatban már tudtam, hogy baj van, nagy baj, de már késő volt. Ahogy egy vetítőt óvatlanul bekapcsol az ember, aztán nem találja, hol kell kikapcsolni, olyan volt az egész, s én felkészületlenül, rémülten néztem a „filmet”, s nem tudtam nem nézni, s rosszul mondom, nem is film volt, hanem valóság, gyermekem jövőjének a valósága, s ez a jövő csupán számomra tárult föl, félelmetes terhét egyedül nekem kellett cipelnem. Hála az égnek, feleségem semmit nem vett észre, annyira lekötötte minden gondolatát a sok szép babaholmi, én pedig igyekez-

bútorokon. Amikor rátaláltam ni tudtam volna. Rohantam ked-átölelve álltunk a csodára búsúgta kedvesem, mintha a han-Valóban úgy nézett ki, nagy terfelőli oldalon magas volt, s bászvan, magyaráztam, mert néha árad, s akkor egyenest az abfogtam tréfára a dolgot, mert dósról hallván megszeppenve oldalon lesznek a hálósobák, vése miatt bizonyára még késő

tem bezárni azt a szörnyű ajtót, amelyet oly óvatlanul kinyitottam. Éjszaka azonban nem aludtam egy szemhunyasnyit sem, a folyót néztem, lágyan remegett a vize, a hold fénye ezüstre festette, de most nem tudott megnyugtatni. Arra gondoltam, hogy attól a délutáni pillanattól kezdve soha többé nem lehet nyugalom. Hogy olyan erő lakik bennem, amelyet nem ismerek, amelyet sem megállítani, sem megszüntetni nem tudok, s végre teljességgel megérezttem, milyen iszonyat szakadt rám. Nincs semmi a hatalmamban, jajdultam fel, hanem én vagyok valami rémületes hatalom foglya, és nincs remény a szabadulásra. Feleségem kétségbeesett könyörgésére, az ígéretemre gondoltam, meg arra, nem tudhatja meg, hogy elhatározásom ellenére megszegtem, így ezentúl életem rejtőzködés lesz, hamisság, kétszínűség, látszat. Hangtalan zokogás rázott, véresre haraptam a számat és könyörögtem az Istennek, vagy vegye el tőlem ezt a tudást, vagy vegye el az életemet, de Isten hallgatott. Feleségem nyöszörgése tértett észre, ijedten ugrottam az ágyához, már rossz álmáért is magamat hibáztattam. Megsimogattam arcát, és ő átfogta karomat, s kisimult arccal aludt tovább. Én pedig csak néztem őt, igyekeztem nem arra gondolni, hogyan lesz ezután. **H**át valahogy lett, egy jó ideig még sikerült zárva tartani az ajtót, de óriási erőfeszítésbe került, állandóan magamat kellett figyelmem, sosem hittem volna, hogy sokkal nehezebb nem gondolni valamire, mint gondolni. Szerencsére az élet dolgai nagyon lefoglaltak, s ez megkönnyítette a helyzetemet. Nemsokára gyönyörű fiúk születtek, s ő minden időket kitöltötte. **K**özben a világban is mindenféle dolgok történtek, barátaink egyre sűrűbben mesélték, mennyire nehéz az életük, nem lehet megmaradni a városban, panaszkodtak, és valóban, különösebb lett a város levegője, ban, s délutánonként szinte menedő, a családomhoz. Igyekeztem rossz előjelekről, mert ezek arra kózzam felőlük, akkor pedig egy rult volna az a szörnyű ajtó, s ezt egyszer mégis megtörtént. Egykor szinte fáj a hőség, a lefüggőhülést, valahol az ébrenlét és az csak ahogy levegőt vesz az emlesem. Szinte azonnal észbe ajtó kinyílt, bezúdult rajta a jövő, s tudtam, hogy soha többé be már nem csukhatom. Akkor szereztem tudomást erről az utolsó évről is, akkor adtam meg magam a sorsomnak tehetetlenül és végérvényesen. Első kétségbeesésem után még megpróbáltam eredeti tervem szerint barátaim, embertársaim életén változtatni, megóvni őket a rájuk váró bajtól, figyelmeztetni őket arra, ami számukra még nem látható, de minden próbálkozásom balul ütött ki. Nem hittek nekem, gyanakodva, vagy ijedten néztek rám, összesúgtak a hátam mögött. Végül elhallgattam. **M**ert mit is mondhattam volna? Hogyan avatkozhatam volna bele bárki életébe is? Hogyan mondhattam volna, meg fogsz halni, vagy: elzüllik a fiad, leég a házad, elhagy a feleséged, ilyemiket? Ugyan mit akadályozhattam volna meg azok közül, amelyeknek be kell következni? **G**yorsan távolodtunk egymástól. Akik szerettek, aggódtak állapotomért, s tenni akartak volna értem valamit, de ők legalább olyan tehetetlenek voltak az értetlenségükkel, mint én a mindent tudásommal. Mint ha igen és nem egy bizonyos határon túl ugyanazt jelentené. Emberkerülő lettem, állandóan csak tépelődtem, próbáltam valamilyen magyarázatot találni, néha már nem is tudtam igazából, mire; olyan feladatot akartam megoldani, ami meghaladta minden erőmet. Feleségem növekvő kétségbeeséssel figyelt, olykor félénken orvost emlegetett, s én nem tudtam megnyugtatni őt. Hisz én is megdöbbenéssel figyeltem magam, hogyan változom szinte napról-napra, s hogy mindazok a gondolatok, amelyek a változást eredményezik, senkivel meg nem oszthatók, s nagy sebességgel terelnek valamerre, egy olyan útra,

sen nyáron, egyre elviselhetetlen. Jómagam is fulladoztam irodám-kültem vissza az én zöld házam-nem tudomást venni a bajokról, indítottak volna, hogy gondolatlan pillanatban újból feltávégeképp nem akartam. Aztán különösen nehéz napon, aminyözött szoba sem adott enyálom határán, önkéntelenül, ber, felsóhajtottam, istenem, mi kaptam, de már késő volt. Az

amelyet pedig nem akartam választani. Közös életünk lassan hullt szét, vékony szálon tartotta már csak magát, mint egy vihar tépázta madárfészek, melyet apránként széthord a szél, de még a leszakadása előtti pillanatban is kapaszkodik az ágba, amelyre építették. Én voltam végül is, aki azt az utolsó szálát hagyta elszakadni, semmi reményt nem láttam már arra, hogy visszaválozom azzá, aki egykor voltam. **A** hatalmas szállítókokcsira, amit csak lehetett, mindent felrakattam, azt akartam, legyen meg mindenük, még azon felül is, ami szükséges. Számlámról pénzem nagy részét átultattam, s megígértem nekik, hogy milyen gyakran csak lehet, jelentkezem. Tudtam, hogy ez nem így lesz, és tudtam, hogy ezt a feleségem is tudja. Nem nagyon hazudhattam akkor már neki. Ő volt az egyetlen, aki végül megértette, hogy nem vagyok bolond, hogy sokkal nagyobb baj van, hogy nem tartottam be ígéreteimet, s hogy ezért neki el kell mennie, mert nem tud félelemben élni. Te tudod, mi lesz velünk, én pedig nem akarom tudni, mondta utoljára, egy életre elosztva rengeteg bajt el lehet viselni, amit ha egyszerre a vállára raknak az embernek, összeroppan alatta. Én végig akarom élni az életet, a jót is, a rosszat is, ahogy jön, s ezt veled már nem lehet megtenni. Bólogattam, aztán a teraszról néztem, ahogy kézenfogva kísértálnak az életemből. Így maradtam hát teljesen magamra. **Nem** éreztem túl nagy fájdalmat, addigra már eléggé fásult voltam a sok nyomorúságtól, amit látni voltam kénytelen. Önző módon még könnyebb is lett a lelkem, megszabadultam attól a szenvedéstől, amelyet akkor kellene majd éreznem, amikor meghal a feleségem és a fiam, szinte egyszerre, annak a rettenetes járványnak áldozatul esve, ami még a távoli jövőben készülődik alattomosan, s csupán számomra látható. Nem, nem voltam kegyetlen, hiszen menekültem volna én a világ végére is, ha ezzel bárkit megmenthetek. Én azonban nagyon jól láttam, hogy nincs menekvés. Láttam, hogy olyan idők kövekeznek, amelyeket senki emberfia ki

nem kerülhet. Mint ahogy soha dékom meg nem volt egyéb, mint megnevezhetetlen erők mértékta. **E**lválásunk után szinte minden külvilággal. Üzleti ügyeimet egy hagytam a várost. Barátaim, is egymásnak, hogy megőrültem, s hitükben. A hosszú évek alatt éreztem, ha hallottam, hogy bemenyek, amelyeket óvatlanul el próbáltam az embereken. Elfelejtök, bajok között senkinek valaki, aki már szólt ezekről... Jobb is, mert segíteni aligha tudtam volna. **N**os, azt hiszem, mindent elmondtam, amit fontosnak tartottam. Fontos, de kinek is és miért? Talán annak, akit olyan hiú ábrándok éltetnek, hogy többet akarjon, mint ami elérhető, akit megejt egy könnyebb élet ígérete, vagy aki saját élete helyett vágya egy másikat élni. Amíg ember lesz ezen a földön, mindig lesz, aki megkísérthető. Ezt én igazán tudom. Másról azonban már nem akarok tudni. S ti sem akarjátok. Lesznek még rosszabb idők? Lesznek. De lesznek jobbak is. Ha van egyáltalán menekvés, az nem a mindent tudáson, hanem a mindent megélésen keresztül vezet a szabadulásba. Sok idő kellett, mire ezt megértettem, s addigra én már nem használhattam ezt a tudást sem, mert időn kívülre kerültem, s időn kívül lehetetlen. **M**a reggel, ott a folyónál arra gondoltam, mennyi mindent megtehettem volna, ha nincs birtokomban a jövőm. Talán beültem volna egy csónakba és elindultam volna lefelé a folyón, amikor még zöldeskék volt a vize, és halakat láttam rajzani a mélyben, talán itt-ott megálltam volna nézelődni, látni más városokat, falvakat, embereket ismertem volna meg, akiket sosem láttam, és tűz mellett üldögélve meséltünk volna az életünkről, arról, ami volt, és tervezgettük volna, ami lesz. S ha valaki így szólt volna, jaj, meglátjátok, egyszer ez a folyó vad lesz és gonosz, ellep majd mindent egy szörnyű áradás, csak néztünk volna a tűzbe némán, és nem hittük volna el neki. Ugyan, hallgass, szólt volna rá valaki, mit tudhatsz te a jövőről, és szalonnát szúrtunk volna a nyársakra, és körbejárt volna a boroskancsó. Aztán a hamvadó paráznál hevertünk volna a fűben, hallgattuk volna a folyó szavát, és egy szép jövőt álmodtunk volna magunknak a párából nehéz takarók alatt.

ki nem kerülhetett. Az én ajánegy iszonyú büntetés, amelyet rám és én összeroskadtam alatkapcsolatot megszakítottam a társamra hagytam, s végképp ott merőseim szomorúan mesélték én meghagytam őket ebben a soha semmilyen elégtételt nem következtek mindazok az esemondtam, amikor még segíteni ledett ember lettem, a növekvő nem jutott eszébe, hogy hisz volt

Hasadt kép